

МИХАЦЬКИЙ Ю.В., доц., ЗІНЬКОВСЬКИЙ Ю.Ф., проф.
зав. кафедрою радіоконструювання та виробництва радіоапаратури

КАФЕДРА РАДІОКОНСТРУЮВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВА РАДІОАПАРАТУРИ

Кафедрі радіоконструювання і виробництва радіоапаратури у рік сторіччя Київського політехнічного інституту виповнюється 30 років – вона почала функціонувати у складі радіотехнічного факультету з вересня 1968 року.

Четверта на факультеті кафедра створювалась за поданням Ради факультету при підтримці всіх «старих» кафедр. Факультет вбачав доцільність створення ще однієї кафедри, маючи на увазі необхідність поліпшення змісту та організації навчального процесу спеціальності «Конструювання та виробництво радіоапаратури» відповідно до потреб промисловості: функції конструкторів та технологів в радіоапаратобудуванні ускладнювались, необхідна на той час їх кількість збільшувалась. У наказі Міністра вищої і середньої спеціальної освіти України про організацію кафедри, її функції та завдання визначалось, як функції кафедри профілюючої, відповідальної за постановку навчальної та навчально-виховної роботи серед студентів спеціальності «Конструювання та виробництво радіоапаратури» і якість підготовки спеціалістів.

В 1968/69 навчальному році на кафедрі працювали 5 викладачів: Бовкун М. М., Маляревський М. М., Михацький Ю. В. (завідувач кафедри), Погребняк В. П., Ходоско М. Я. Саме вони разом з Біденко В. А., Возненко В. Й. та Гранкіним І. М., що приєднались до них у 1969 та 1970 роках, склали той колектив фундаторів, з яким поєднується період становлення кафедри. Формування матеріальної бази, постановка нових навчальних дисциплін, розгортання наукової роботи за спрямованістю кафедри – основні напрямки діяльності колективу кафедри у той час.

Основною концепцією кафедри у постановці навчального процесу була проголошена підготовка спеціалістів широкого профілю, здатних на базі одержаної освіти розвивати свою кваліфікацію та вирішувати найрізноманітніші задачі проектування та виробництва радіоапаратури. Саме у цьому ракурсі поряд з модернізацією традиційних на той час конструкторських та технологічних курсів були поставлені дисципліни з мікроелектроніки, теоретичних основ конструювання та надійності, автоматизації проектування та автоматизації виробництва радіоелектронної апаратури, а також сформульовались вимоги до змісту дипломного і курсового проектування.

Характерними рисами організаційно-педагогічної діяльності кафедри вже того часу були тісні зв'язки з відповідними кафедрами вищих навчальних закладів України, Росії, Білорусії, Латвії, Литви, участь наших викладачів у союзних науково-методичних конференціях та семінарах, постійні контакти (в тому числі, у формі загальноміських нарад) з працівниками промисловості Києва, пошуки нових форм і методик викладання.

Наукова робота кафедри розвивалась у напрямках, які відповідали її професійному спрямуванню. В рамках проблематики масового виробництва радіоелектронної апаратури кафедра працювала за тематикою автоматизації контрольних операцій та оптимізації системи контролю. Другим напрямком були дослідження в галузі функціональної електроніки, розробки на їх основі приладів на поверхневих акустичних хвилях та пристроїв з їх використанням. Розроблялись принципи побудови окремих видів радіоелектронної апаратури, проводились дослідження з питань автоматизації проєктування радіоелектронних засобів.

Стабільно підвищеним був попит на спеціалістів-випускників кафедри; в 1973 році прийом на спеціальність «Конструювання та виробництво радіоапаратури» був збільшений удвічі як по стаціонару (з 2 до 4 груп), так і по вечірній формі навчання. Кафедра допомагала підприємствам Києва за їх проханням у підвищенні кваліфікації працюючих спеціалістів; на кафедрі проходили стажування викладачі споріднених кафедр інших вищих навчальних закладів країни. В 1976 році при кафедрі була організована галузева науково-дослідна лабораторія акустоелектроніки Міністерства електронної промисловості СРСР.

В 1978 році кафедру очолив доктор технічних наук Зіньковський Ю. Ф., що до того часу працював у промисловості та в науково-дослідних установах.

В наступні роки кафедра нарощувала свої здобутки на всіх напрямках діяльності. Збагатилась матеріальна та виробнича база кафедри, особливо в справі забезпечення обчислювальною технікою. Значно покращало методичне забезпечення навчального процесу: тільки в 1979–1988 роках було видано близько 100 методичних розробок; викладачами кафедри написано декілька підручників та навчальних посібників. Відшліфовувалась індивідуальна майстерність викладачів, серед яких найбільш виділялись особливо широкою ерудицією та лекторською культурою – Біденко В. А., багатогранністю наукових і педагогічних інтересів та новаторськими пошуками – Гондюл В. П., вмінням вдало поєднувати теоретичні і практичні аспекти спеціальності – Домніч В. І. В цілому в викладацькому колективі панують організаційні, методичні, педагогічні принципи, закладені першим завідувачем кафедри Михацьким Ю. В. та іншими її фундаторами, – висока методична культура,

чітка організація навчального процесу, висока вимогливість та доброзичливість до студентів. Ю. В. Михацький був деканом РТФ в 1964–1970 роках. Саме ці риси на довгі роки визначили успіхи кафедри, а головне – якість підготовки та успіхи її випускників. Студенти-вихованці кафедри незмінно завойовували перші місця на щорічних олімпіадах «Студент і науково-технічних прогрес».

Представники кафедри активно працювали та працюють в науково-методичних комісіях Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти СРСР та Міністерства освіти України: Зіньковський Ю. Ф. – голова науково-методичної комісії з професійного спрямування «Електронні апарати» і голова фахової ради «Електроніка та приладобудування», Біденко В. А. та Михацький Ю. В. – члени комісії, Домніч В. І. – секретар ради. В значній мірі кафедра відіграє роль базової кафедри Міністерства.

Споглядаючи шлях, що пройшла кафедра, не можна не згадати про тих її викладачів та співробітників, які назавжди пішли від нас, залишивши вагомий внесок в побудову кафедри. Це В. Й. Возненко, що поставив перший курс з автоматизації проектування, це засновник галузевої науково-дослідної лабораторії акустoeлектроніки Гранкін І. М., це доцент О. Д. Гончаров, це взірць педагогічної майстерності і людяності М. Я. Ходоско, це спеціаліст високої кваліфікації, постановник курсів з теоретичних та математичних основ конструювання М. М. Маляревський та невтомний творець матеріальної бази кафедри І. Ю. Лісунов.

Реформа вищої школи в Україні, впровадження багатоступеневої системи освіти поставили перед кафедрою нові завдання. Широкопрофільний характер спеціальності «Конструювання та технологія радіоапаратури» привів до появи на її основі професійного спрямування (бакалаврату) «Електронні апарати», в рамках якого сформувались більш конкретні спеціальності. Чотири з них повела кафедра. Це «Конструювання і технологія радіoeлектронних засобів», «Системи автоматизованого проектування електронних апаратів», «Побутова електронна апаратура», «Біотехнічні та медичні апарати і системи». Відкривається спеціалізація «Електронні апарати банківських систем і засоби захисту інформації» спеціальності «Виробництво електронних апаратів». Прийом на стаціонар на ці спеціальності в 1997 році становив 5 груп, кількість тільки штатних викладачів зросла до 26 (9 з них – випускники кафедри), а кількість назв дисциплін, що вони читають, зросла до 54.

Структурна перебудова народного господарства України, зміни в радіoeлектронній промисловості та кон'юнктури на ринку електронних апаратів вимагають певної корекції кваліфікаційних вимог та програм спеціальних дисциплін.

Ряд наукових лабораторій кафедри був організаційно об'єднаний у складі науково-технічного центру «Тезіс» (директор с.н.с. Прокоф'єв М. І.), який основними напрямками своєї діяльності має розробку технічних засобів захисту інформації; випробування, акредитацію і сертифікацію технічних виробів в галузі захисту інформації; розробку апаратури для випробувань виробів; розробку нормативно-правових документів захисту інформації.

На базі учбово-наукової лабораторії САПР створений заклад «Українська комп'ютерна лабораторія» (керівник с.н.с. Парахін В. В.), який має такі напрямки діяльності: розробку і системну інтеграцію інформаційних проєктів; складання робочих станцій і серверів; сервісне супроводження програмно-технічного обладнання; впровадження загальносистемного та прикладного програмного забезпечення; проєктування обчислювальних мереж.

Розвиток учбової спеціальності «Біотехнічні та медичні апарати і системи» підтримується науковими дослідженнями в галузі біомедичного апаратобудування в лабораторії, яку очолює доц. Богомолів М. Ф.

Випускники кафедри, озброєні широкою підготовкою, легко орієнтуються в умовах швидкоплинного науково-технічного розвитку сучасної техніки, технології, економіки, інформатики, адаптуючись в різних галузях господарства, працюють в державних та приватних установах.

Підготувавши за 30 років свого існування більше 2000 висококваліфікованих інженерів, кафедра радіоконструювання і виробництва радіоапаратури має достатній науково-педагогічний потенціал для того, щоб і в ХХІ сторіччі продовжувати справу підготовки справжніх спеціалістів своєї справи відповідно до потреб країни.

Надійшла до редколегії 26.05.98.